

| PKI overheid |

Plan van aanpak 2000

taskforce PKI overheid

COMMUNICEREN IN VERTROUWEN
VERTROUWEN IN COMMUNICEREN

maart 2000

In de Ministerraad van 17 december 1999 is overeenstemming bereikt over de instelling van een Public Key Infrastructure (PKI) taskforce (zie bijlage 1 - brief van 23 december 1999 aan de Tweede Kamer³). De taskforce is belast met het invoeren van een infrastructuur die betrouwbare en vertrouwelijke elektronische communicatie mogelijk maakt. In de activiteiten is een tweedeling gemaakt: een korte-termijn actielijn gericht op het inrichten van een beperkte PKI in 2000 en een lange-termijn actielijn gericht op het bereiken van een situatie waarbij in 2002 voor vrijwel alle vormen van communicatie en transactie als vanzelfsprekend gebruik zal worden gemaakt van digitale certificaten voor een betrouwbare dienstverlening door middel van de elektronische snelweg.

De opdracht van de minister-president om snel uitvoering te geven aan het actieprogramma wordt met het opstellen van dit plan opgepakt. Het onderhavig plan van aanpak 2000 van de *taskforce PKI overheid* richt zich op de activiteiten die de taskforce in 2000 zal uitvoeren om de korte termijn actielijn in te vullen. In de loop van 2000 zal een blauwdruk geschetst worden van de lange termijn actielijn.

In het plan van aanpak 2000 voor de *taskforce PKI overheid* zijn de volgende onderdelen beknopt uitgewerkt:

1. algemene beschrijving
2. doelstelling *taskforce PKI overheid*
3. uitgangspunten, algemeen en korte termijn
4. domeinen, toepassinggebieden en proefprojecten
5. relaties met andere projecten
6. activiteiten
7. organisatie en aansturing
8. begroting en planning

³Tweede Kamerstukken 1999-2000, 26 387, nr. 5; Actieprogramma Elektronische Overheid, brief van de minister voor GSI.

3. Uitgangspunten

- De *taskforce PKI overheid* richt zich niet alleen op de communicatie tussen Overheid en Overheid, maar tevens op de communicatie tussen Overheid en bedrijfsleven en Overheid en Burger. Oplossingen zullen generiek moeten zijn en overdraagbaar van het ene domein naar het andere.
- Het gebruik van de PKI door organisaties zal afhankelijk zijn van hun applicaties; de PKI is een “enabler” van oplossingen die in het eigen individuele domein gekozen kunnen worden. De PKI richt zich dan ook niet op de mogelijkheden die de PKI biedt voor de back office op het gebied van herinrichting van bestaande processen. Deze verantwoordelijkheid blijft in handen van de organisaties zelf.
- Het moet mogelijk zijn om met de beoogde infrastructuur voor PKI-diensten ca. driekwart van de niet-openbare normale overheidscommunicatie en -dienstverlening uit te kunnen voeren. Het resterende deel, waarvoor wellicht zwaardere beveiligingseisen kunnen gelden (denk aan Staatsgeheim, politiebesteden etc.), zal een zwaarder regime vergen, maar de oplossing voor de PKI in het normale maatschappelijk verkeer moet dusdanig zijn dat deze interoperabel blijft met het zwaardere regime (transparantie voor de gebruiker).
- De *taskforce PKI overheid* zal een gezamenlijk gezicht van de Overheid naar buiten dienen te tonen. Daarvoor zal commitment van de deelnemende partijen nodig zijn, waarbij als uitgangspunt het principe van “Gezamenlijk, en niet vrijblijvend” gehanteerd dient te worden.
- Voor de gebruikers van PKI-diensten moeten de verschillende onderdelen van de infrastructuur laagdrempelig toegankelijk en gebruikersvriendelijk toe te passen zijn.
- In het IB-beraad is besloten tot de volgende concrete taken voor de *taskforce PKI overheid*:
 - a) Het operationaliseren van een gezamenlijke beheers- en beleidsstructuur voor PKI-diensten voor de overheid;
 - b) Het voorbereiden van besluitvorming hierover in de Ministerraad
 - c) Het doen oplossen van wettelijke, beleidsmatige, technische en organisatorische vraagstukken die met de infrastructuur voor PKI-diensten verbonden zijn,
 - d) Het medewerking verlenen aan het ontwikkelen van standaards voor PKI-diensten
 - e) Het begeleiden en opstellen van migratiestrategieën.
 - f) Komen tot een (internationaal) interoperabele infrastructuur.
 - g) Samenwerken met externe, publieke en private partners en belanghebbenden om PKI-activiteiten te promoten en te harmoniseren
 - h) Het bevorderen van bewustzijn, kennis en acceptatie van de mogelijkheden van PKI-diensten binnen de verschillende departementen, met name bij het hogere management.
 - i) Het ontwikkelen en uitvoeren van een strategie voor communicatie over de activiteiten naar de buitenwereld toe.
 - j) Het ondersteunen van het ICT-beraad en andere werkgroepen op dit terrein

4. Domeinen, toepassingsgebieden en projecten

De domeinen van PKI overheid worden bepaald door de communicatieprocessen waarbij de overheid (in brede zin) betrokken is. Met overheid in brede zin worden de Rijksoverheid, provincies, gemeenten, uitvoeringsinstanties, sociale verzekeringen en ZBO's aangeduid. Een onderscheid in domeinen is gemaakt omdat er per domein andere doelgroepen zijn en de communicatie binnen die groepen andere eisen aan de infrastructuur kan stellen. De communicatie domeinen zijn Overheid - Burger, Overheid - Bedrijfsleven en Overheid - Overheid.

4.1 Overheid-Burger.

Invulling van de behoefte aan betrouwbare communicatie ten behoeve van het toenemende aantal elektronische diensten tussen de overheid en de burger.

Voorbeelden van toepassingen waarbij PKI een belangrijke rol zal vervullen zijn:

- ◇ Elektronisch stemmen.
- ◇ Het overheidsloket 2000.
- ◇ Diverse diensten van de Belastingdienst (aangifte, bezwaarschriften).
- ◇ Studiefinanciering (Informatie Beheer Groep).
- ◇ Sociale voorzieningen (Lisv, SVB).
- ◇ Centrale incasso Justitie (CJIB).
- ◇ Kadastrale gegevens (Kadaster).
- ◇ Bezwaarprocedures.
- ◇ Aanvragen subsidies en vergunningen.

Binnen dit domein lopen inmiddels al een aantal (proef)projecten.

- Een project bij de Belastingdienst voor de verschillende vormen van elektronische aangifte
 - EasyTax: elektronische belastingaangifte door particulieren
- Een gezamenlijk pilotproject van BPR, Lisv en Arbeidsvoorziening Nederland. De doelgroep is het klantenbestand van de Sociale Dienst Delft. De volgende toepassingen worden ondersteund:
 - op afstand invullen van werkbriefjes
 - elektronisch aanleveren van de inkomstenverklaring
 - inzage in CVCS-databanken
 - in- en uitschrijven werkzoekenden
 - beschikbaarstellen vacatures en sollicitantenbank

Concrete (proef)projecten binnen dit domein zijn:

- Projecten bij de Belastingdienst:
 - ♦ beveiliging van de interne communicatie;
 - ♦ mobiele datacom, i.s.m. Douane en politiediensten
- Routeringsinstituut (inter)nationale informatiestromen (Rinis) - een project van SVB, Lisv/uvi's, sociale diensten, Justitie en Belastingdienst
- ROBIN - een project van het Ministerie van Justitie ten behoeve van de beveiliging van e-mail voor de Rechtelijke Organisatie
- Stroomlijning Basisgegevens, een programma onder coördinatie van BZK.

6. Activiteiten

De activiteiten van de *taskforce PKI overheid* zullen zich in 2000 door middel van heldere communicatielijnen vooral richten op het uitwerken van de korte termijn actielijn. Op basis van de verkregen informatie en de opgebouwde deskundigheid wordt de lange termijn actielijn uitgezet die een verschuiving naar een meer kaderstellende en meer sturende rol van de *taskforce PKI overheid* impliceert.

6.1 Inventarisatie lopende projecten

Van deze en andere concrete overheidsprojecten onderzoekt de taskforce diverse aspecten om een goed beeld te krijgen van de PKI elementen bij die projecten. Analyse van de onderzochte elementen levert een bijdrage aan het vormgeven van de PKI. De resultaten worden onder andere gebruikt voor het opstellen van het programma van eisen.

Producten:

- overzicht lopende overheidsprojecten;
- overzicht gehanteerde wensen, eisen en uitwerkingen;
- analyse van wensen, eisen en uitwerkingen;
- inzicht in de kosten.

6.2 Marktverkenning (contacten met leveranciers)

De taskforce moet inzicht hebben in de ontwikkelingen op het vakgebied. Het gaat hierbij om TTP-dienstverlening en om technische oplossingen. Hiertoe wordt contact onderhouden met leveranciers. De toepassingen die op de markt verschijnen moeten verkend worden, hetzij door voorlichting, hetzij door middel van onderzoek door de taskforce dan wel door andere partijen. Het onderzoek van de ontwikkelingen op de markt leidt ook tot inzicht in de kosten.

Producten:

- inzicht in ontwikkelingen op de markt;
- inzicht in toepasbaarheid van producten;
- inzicht in de kosten.

6.3 Afstemming

Eén van de activiteiten van de taskforce is het volgen van en afstemmen met de diverse partijen over PKI-aspecten. Nieuwe en stagnerende ontwikkelingen worden gesignaleerd en daaruit voortvloeiende activiteiten zullen tijdig worden geïnitieerd. De taskforce verleent medewerking om te komen tot en zorgt in enkele gevallen voor standaardisatie. De taskforce verleent gevraagd en ongevraagd advies aan de overheidspartijen. (zie ook adviseren projecten)

Producten:

- inzicht in en onderzoek naar nieuwe ontwikkelingen;
- gevraagd en ongevraagd advies;
- aanwijzingen voor standaardisatie.

Daarnaast is het van belang om mogelijk verkeerde beelden bij politici, burgers en media als 'big brother' etc. weg te nemen. Mede om die reden is er voor gekozen dat de *taskforce PKI overheid* zich zoveel mogelijk zelfstandig en zo open mogelijk zal profileren.

Producten:

- Een website voor het toegankelijk maken en beschikbaar stellen van de -grote hoeveelheden- feitelijke informatie over alle mogelijke PKI-initiatieven in de wereld, beschikbare technieken, ervaringen in het gebruik en dergelijke. Deze site dient als discussieplatform en als inzamelplaats voor informatie.
- Het ontwikkelen van presentaties, nieuwsbrieven en demonstraties etc. die mogelijk ook via de website kunnen worden gepresenteerd.
- Bijeenkomsten en seminars voor een actievare en meer directe uitwisseling van informatie teneinde de mogelijkheden van PKI-diensten aan te geven;
- Diverse activiteiten om de band tussen de bijeenkomsten door te onderhouden én om gebruik van de PKI -website te genereren;
- Een eigen huisstijl waarmee de taskforce zich profileert en herkenbaar namens de overheid kan opereren.

Daar waar er mogelijkheden zijn de informatie-overdracht met andere organisaties te kunnen organiseren worden hiertoe de passende acties ondernomen. Concreet wordt gedacht aan het platform ECP.NL.

In 1999 is een eerste opdracht van fl. 280.000,- verleend aan Snijders & Partners te zorgen voor een heldere promotie van de taskforce waarbij de activiteiten van de *taskforce PKI overheid* over het voetlicht worden gebracht. In de communicatie komt eveneens tot uitdrukking dat de taak van de taskforce een verantwoordelijkheid is van de rijksoverheid en niet overgelaten kan worden aan het particuliere initiatief. Naar verwachting zal in maart 2000 de opdracht formeel worden afgerond met de vaststelling van de communicatiestrategie.

6.8 Opstellen plan voor langere termijn

In 2000 richt de *taskforce PKI overheid* zich in eerste instantie vooral op het verzamelen van informatie en het faciliteren van lopende overheidsprojecten. Er zal voldoende ervaring verkregen worden om een infrastructuur te schetsen voor alle vormen van communicatie en transactie waarbij als vanzelfsprekend gebruik gemaakt zal worden van digitale certificaten voor een betrouwbare dienstverlening, mogelijk met gebruikmaking van chipcards en/of biometrie. In de tweede helft van 2000 zullen plannen voor de komende jaren worden uitgewerkt, zoals een meer gedetailleerd plan voor de langere termijn, het werkplan voor 2001 en de kostenraming voor de uitrol van de PKI in 2002.

Producten:

- blauwdruk van de Public Key Infrastructure op langere termijn;
- lange-termijn plan voor de *taskforce PKI overheid*;
- werkplan 2001;
- kostenraming voor de uitrol van de PKI in 2002.

van aanpak 2000 en beschikbaarstelling van NAP-middelen, budgethouder voor de *taskforce PKI overheid*.

Het directeurenoverleg Elektronische Overheid c.q. de NAP-stuurgroep zal via de normale procedures (zoals ELO-uitvoeringsrapportages e.d.) op de hoogte gehouden worden van de voortgang van de *taskforce PKI overheid*. Jaarlijks zal ten behoeve van het NAP-circuit een jaarplan worden opgesteld. Onderhavig plan valt aan te merken als het Jaarplan 2000.

7.2 Klankbordgroep(en)

Per domein worden klankbordgroepen ingesteld. De leden van de Gebruikersraad kunnen op basis van hun expertise een specifieke rol vervullen in de klankbordgroepen. Daarnaast fungeren zij als 'ambassadeurs' binnen de departementen. De klankbordgroep(en) kunnen, zij het indirect, invloed kunnen uitoefenen op de doelen en werkzaamheden van de *taskforce PKI overheid*.

Overigens lijkt het goed om naast de leden van de Gebruikersraad ook vertegenwoordigers van een aantal uitvoeringsorganen en belangengroepen op te nemen in de klankbordgroepen. Daarbij wordt gedacht aan de VNG namens de gemeenten, de Belastingdienst en Lisv namens de uitvoeringsinstanties en het CJIB. Bij belangengroepen gaat de gedachte uit naar de Consumentenbond, de ANBO (namens de ouderen), BOSK (namens gehandicapten), VNO-NCW en MKB Nederland namens het bedrijfsleven.

8.1 Personele inzet

In het in het IB-beraad vastgestelde instellingsbesluit, is aangegeven dat de bemensing van de *taskforce PKI overheid* zal bestaan uit een kern van een projectleider, ambtenaren van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, alsmede ambtenaren die op uitdrukkelijk verzoek van de ministerraad op basis van detachering door de meestbetrokken departementen ingezet zullen worden. De deelname aan dit project is op tijdelijke basis, waarbij het uitgangspunt wordt gehanteerd dat detachering vanuit de ministeries om niet geschiedt.

'Vaste bezetting' taskforce:

- projectleider *taskforce PKI overheid*
- medewerker voor deeltaken/contractbeheer/secretaris
- medewerker (3x) voor overleg, contacten en experimenten
- medewerker juridische expertise
- medewerker technische expertise
- medewerker communicatie en PR
- secretariaat/projectassistente

Voor de verschillende deeltrajecten zal behoefte bestaan aan externe ondersteuning op het gebied van PKI-techniek, juridica en voorlichting. Gedurende tijdelijke piekbelasting zal eveneens behoefte bestaan aan externe ondersteuning.

Totaal begrote personele uitgaven over 2000: fl. 1.250.000,-

8.2 Materiële uitgaven

De materiële uitgaven voor de taskforce zijn:

• apparaatskosten en huisvesting	fl. 250.000,-
• communicatiemiddelen	fl. 300.000,-
• (hulp)middelen voor uitvoeren van experimenten	fl. 200.000,-

kosten materiële uitgaven fl. 750.000

Totaal materiële uitgaven over 2000 fl. 750.000,-

| PKI overheid |

Registratiekamer

T.a.v. de heer drs. [REDACTED]

Postbus 93374

2509 AJ DEN HAAG

Datum: 2 maart 2000

c.c.: dgOB

Ons kenmerk: DIOS/IC2000/U59264

dIOS

Onderwerp: verzoek voor ondersteuning voor taskforce PKI overheid

Geachte heer [REDACTED],

Met referte naar het gesprek van 29 februari jl. doe ik u hierbij een verzoek om capaciteit in de vorm van een voorstel toekomen voor een gezamenlijk deelproject 'privacy bescherming' in het kader van de activiteiten van de taskforce PKI overheid.

De taskforce PKI overheid dient zorg te dragen voor het invoeren van infrastructuur die betrouwbare en vertrouwelijke communicatie mogelijk maakt tussen overheden onderling, tussen overheid en burger en tussen overheid en bedrijfsleven.

Vanuit haar doelstelling wordt de taskforce PKI overheid geconfronteerd met een aantal vragen op het vlak van de bescherming van de privacy van houders van een digitaal identiteitsbewijs. Vragen die niet alleen voortkomen uit de wettelijke vereisten als vastgelegd in de WBP/WPR, maar ook vanuit het besef dat een grootschalig gebruik van PKI alleen zal worden gerealiseerd indien de gebruikers voldoende waarborgen hebben dat hun privacy wordt beschermd.

Gezien de kennis die zowel op het gebied van privacy bescherming als TTP's aanwezig is binnen de Registratiekamer, zou ik het zeer op prijs stellen indien de Registratiekamer capaciteit ter beschikking kan stellen om aan dit deelproject bij te dragen. Daarbij weegt sterk mee dat het voor beide partijen een toegevoegde waarde heeft om tijdens het definitietraject gezamenlijk aan een goede aanpak van de problematiek te werken, dan dat achteraf blijkt dat bepaalde zaken onvoldoende geregeld zijn.

Voor het deelproject wordt, naast een betrokkenheid in het interne afstemoverleg taskforce PKI overheid, een inzet van de Registratiekamer gevraagd voor de termijn tot aan medio dit jaar, waarbij ik verwijs naar bijgaand voorstel.

Op de wat langere termijn stel ik voor in ieder geval de betrokkenheid bij taskforce PKI overheid in de vorm van deelname aan het afstemoverleg af te spreken, waarbij een onderzoek naar de mogelijkheden

PKI overheid

Postbus 20011

2500 EA DEN HAAG

Herengracht 17-19

2511 EG DEN HAAG

tel: 070-346 22 88

fax: 070-312 36 12

internet: www.PKIoverheid.nl

- Vervolgblad brief Registratiekamer
DIOS/IC2000/U59264

waar en op welke wijze de PKI privacy bescherming binnen de overheidscommunicatie en - dienstverlening in algemene zin kan verbeteren. Hier zou de focus wat mij betreft moeten liggen op de meerwaarde van PKI ten aanzien van privacy bescherming. Meer gericht zou gezamenlijk kunnen worden onderzocht of en zo ja op welke wijze het toepassen van Privacy Enhancing Technology (PET) in PKI-toepassingen kan worden verwerkt.

Verder stel ik voor een mogelijke inzet van de Registratiekamer te bespreken gebaseerd op vergelijkbare projectvoorstellen als bijgevoegd.

Graag hoor ik van u uw mening over het voorstel en of u de mogelijkheid heeft om de gevraagde capaciteit voor het deelproject beschikbaar te stellen.

Hoogachtend,

taskforce PKI overheid

Voorstel deelproject privacy-bescherming

De taskforce PKI overheid dient zorg te dragen voor het invoeren van infrastructuur die betrouwbare en vertrouwelijke communicatie mogelijk maakt tussen overheden onderling, tussen overheid en burger en tussen overheid en bedrijfsleven. Om dit doel te verwezenlijken zal op enigerlei wijze een Public Key Infrastructuur (PKI) opgezet worden ten dienste van de overheid. Het kernproces binnen een PKI is het uitgeven van een digitaal identiteitsbewijs, in de vorm van een persoonsgebonden elektronisch certificaat.

Vanuit deze doelstelling wordt de taskforce geconfronteerd met een aantal vragen op het vlak van de bescherming van de privacy van houders van een digitaal identiteitsbewijs. Vragen die niet alleen voortkomen uit de wettelijke vereisten als vastgelegd in de WBP/WPR, maar ook vanuit het besef dat een grootschalig gebruik van PKI alleen zal worden gerealiseerd indien de gebruikers voldoende waarborgen hebben dat hun privacy wordt beschermd.

Concrete vragen zijn:

1. Welke gegevens moeten en mogen worden opgenomen in het digitale identiteitsbewijs? Welke eisen worden aan de beveiliging van de gegevens die zij opgenomen in het identiteitsbewijs gesteld?
2. Welke gegevens moeten en mogen door een organisatie die TTP/CA diensten aanbiedt worden verwerkt en opgeslagen? Welke eisen worden aan deze verwerking en opslag gesteld?
3. Welke gegevens mogen in een publiek toegankelijke 'directory' worden opgeslagen? Welke eisen worden aan (het beheer van) de directory gesteld?
4. Onder welke voorwaarden mag of moet informatie door TTP's aan derden worden verstrekt?

Het beantwoorden van deze vragen zal moeten leiden tot een aantal criteria voor de verschillende componenten die voortkomen uit de bescherming van de privacy van de houders van een digitaal identiteitsbewijs.

Tevens moet worden onderzocht of de criteria die uit het onderzoek volgen, kunnen worden ingebracht in de set van criteria die in het kader van het TTP.NL project wordt opgesteld. De criteria van TTP.NL vormen de basis voor de certificatie en accreditatie van Certification Service Providers (TTP's) in Nederland en zijn als zodanig een directe uitwerking van een onderdeel van de Europese Richtlijn voor de Elektronische Handtekening.

Het is verder belangrijk voor de taskforce om inzicht te verkrijgen of er verschillende eisen zijn vanuit de privacy voor de 3 (communicatie)domeinen die door de taskforce zijn geïdentificeerd te weten:

1. Overheid - Overheid
2. Overheid - Burger
3. Overheid - Bedrijfsleven

Voorstel voor een (gezamenlijke) opdracht

Het voorstel voor een opdracht waarbij de registratiekamer haar meerwaarde kan betekenen, bestaat uit de volgende onderdelen:

- A. Afbakening van het werkveld
Dit omvat onder meer het identificeren van de relevante componenten binnen de PKI, het signaleren van mogelijke probleemgebieden en de controle op compleetheid van de hierboven gestelde vragen en eventuele aanvulling daarop.

Product: Overzicht werkveld en lijst met definitieve vragen voor het onderzoek.
De benodigde capaciteit vanuit registratiekamer zal ca. 2/3 weken zijn

| PKI overheid |

B. Analyse en beantwoording van de vragenlijst van A.

Dit geeft een concreter inzicht in de verplichtingen, mogelijkheden en randvoorwaarden die gesteld worden aan de PKI dienstverlening voor de overheid.

Tevens valt hieronder de analyse van de verschillen per doelgroep.

Product: Rapport met de analyse van de vragen.

De benodigde capaciteit vanuit registratiekamer zal ca. 2/3 weken zijn

C. Opstellen in dit kader van privacy criteria

Deze criteria kunnen o.a. door de taskforce gebruikt worden de aanbestedingstrajecten voor de verschillende componenten van de PKI.

Mogelijk zijn verschillende criteria van toepassing voor de geïdentificeerde doelgroepen.

Product: set met privacy criteria voor PKI voor de overheid.

De benodigde capaciteit vanuit registratiekamer zal ca. 3/4 weken zijn

D. Inbrengen van de criteria binnen het TTP.NL project

Hiermee worden de criteria breder toegepast binnen een (binnenkort) erkend certificatie en accreditatie raamwerk. De taskforce kan dan volstaan met verwijzing naar deze algemene criteria waardoor de last van het zelf onderhouden van en controleren op naleving van de criteria wegvalt.

De wenselijkheid en mogelijkheid hiervan dient eerst in overleg met TTP.NL te worden onderzocht.

Product: Een voorstel op welke wijze de onder C. aangegeven privacy criteria kunnen worden ondergebracht in de TTP.NL criteria.

De benodigde capaciteit vanuit registratiekamer zal ca. 1/2 weken zijn

samenwerkingsverband
communicatie-infrastructuur
openbare sector

00007
Bijzonden op 7/4
door FR

Ministerie van Economische Zaken

T.a.v. de heer [REDACTED]

[REDACTED] Elektronische Snelwegen,
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

Datum : 7 april 2000
Ons kenmerk : DIOS/IC2000/U64948
Onderwerp : Taskforce PKI; verplichtingnummer 65656

cc: dr. [REDACTED] IOS-H646
[REDACTED]

Geachte heer [REDACTED]

Bij uw brief d.d. 21 december 1999 met kenmerk ID/PRO/IT/99074724 heeft u aan de firma Snijders & Partners BV opdracht verleend voor de ontwikkeling en uitvoering van een communicatieprogramma t.b.v. de taskforce PKI, verplichtingnummer 65656.

Bij brief d.d. 27 maart 2000, kenmerk ID/PRO/IT/00020420 deelt u Snijders & Partners mede, dat nog geen concepteindrapport en einddeclaratie is ontvangen.

De personele invulling van de taskforce kost meer tijd dan in eerste instantie was voorzien. Dat betekent, dat ook een goede invulling van het communicatieprogramma meer tijd vergt. Met Snijders & Partners is daarom afgesproken, dat het concepteindrapport eind april as wordt opgeleverd.

Eén en ander is reden u te verzoeken in te stemmen met een termijnverlenging van deze opdracht tot 1 mei 2000.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] taskforce PKI overheid

Postadres:
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Herengracht 17-19
2511 EG DEN HAAG

tel: 070-346 22 88
fax: 070-312 36 12
internet: www.PKIoverheid.nl

| PKI overheid |

Offerteaanvraag

Bestuurlijk/organisatorisch model
PKI overheid

VERTROUWEN IN VERTROUWEN
VERTROUWEN IN COMMUNICEREN

12 mei 2000

Inhoudsopgave

1	Algemeen.....	4
1.1	Doelstellingen PKI overheid.....	4
1.2	Vraagstelling.....	4
1.3	Opdrachtformulering.....	4
1.4	Op te leveren producten en tijdsplanning.....	6
2	Algemene voorwaarden.....	7
2.1	Tijdspad offerte.....	7
2.2	Indienen offerte.....	7
2.3	Afwijkingen offerteaanvraag.....	7
2.4	Minimale geldigheidsduur.....	7
2.5	Vertrouwelijkheid.....	7
2.6	Samenwerking met partners.....	8
2.7	Kosten offerte.....	8
3	Richtlijnen offerte.....	9
3.1	Gunningscriteria.....	9
3.2	Plan van aanpak.....	9
3.3	Kosten.....	9
3.4	Beschrijving relevante kennis en ervaring.....	9

bestuurlijke kader van de Nederlandse overheid. Daarbij dient rekening te worden gehouden met o.a.:

- i. De Europese ontwikkelingen o.a. in het kader van de Elektronische Handtekening, e-commerce en e-government.
 - ii. De PKI ontwikkelingen bij de overige lidstaten
 - iii. De PKI ontwikkelingen bij de overige buitenlandse overheden
 - iv. De ontwikkelingen binnen de zakelijke markt
 - v. PKI modellen die binnen standaardisatie-lichamen worden opgesteld
 - vi. De structuur dient er voor te zorgen dat het vertrouwen in de PKI als geheel kan worden gewaarborgd
- b. De verschillende actoren binnen de model-PKI dienen te worden benoemd en beschreven aan de hand van een overzicht van de functies binnen en PKI. Per actor dient ten minste beschreven te worden:
- i. Wat de taken binnen de PKI zijn
 - ii. Welke verantwoordelijkheden en verplichtingen een actor heeft
 - iii. Aansprakelijkheidsrisico's
 - iv. Welke rol de actor heeft bij het genereren en in stand houden van het vertrouwen binnen een PKI
 - v. Welke kostensoorten gekoppeld zijn aan de actor onderverdeeld in ten minsten:
 - Personele kosten
 - Materiele kosten
 - Eenmalige kosten
 - Periodieke kosten
- c. Vervolgens dienen aan de hand van een analyse waarin de bestuurlijke en organisatorische kenmerken van de overheid worden meegenomen, mogelijke concrete kandidaten voor het vervullen van de rollen worden beschreven. Een goede motivatie waarom een bepaalde kandidaat geschikt is voor optreden als actor is essentieel.
Gezien de opdeling in (communicatie-)domeinen is het zeer wel mogelijk dat per domein verschillen optreden ten aanzien van de invulling van de actoren.
- d. Expliciete aandacht moet tijdens elk onderdeel a t/m c worden gegeven aan begeleidend presentatiemateriaal waarmee het mogelijk moet zijn om de bevindingen op duidelijke wijze naar de betrokken actoren te communiceren. Daarbij wordt gedacht aan:
- i. Powerpoint presentaties
 - ii. Posters en/of presentatieborden

2 Algemene voorwaarden

2.1 Tijdspad offerte

Ten aanzien van de offerteprocedure zal het volgende tijdspad worden gehanteerd:

Fase	Omschrijving	Einddatum
1	Uitnodiging tot offerte	19 mei 2000
2	Deadline indienen offerte	2 juni 2000
3	Eventuele mondelinge toelichting offertes	5 t/m 9 juni 2000
4	Selectie opdrachtnemer	16 juni 2000

2.2 Indienen offerte

De offerte dient conform bovenstaande tijdsplanning, op 2 juni 2000 (uiterlijk 17.00 uur) bij het onderstaande adres te zijn ontvangen. De offerte wordt in tweevoud verstuurd naar:

Ministerie van Binnenlandse Zaken
T.a.v. [REDACTED] Taskforce PKI overheid, de heer [REDACTED]
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Bezoekadres: [REDACTED]
Contactpersoon voor inhoudelijke vragen is de heer [REDACTED] (tel. 070 [REDACTED]).

2.3 Afwijkingen offerteaanvraag

Wij verzoeken u uw offerte te laten aansluiten bij onze aanvraag. Afwijkingen op de aanvraag dienen te worden gemotiveerd. Wijzigingen of aanvullingen op onze aanvraag zullen slechts in aanmerking worden genomen voor zover deze van ondergeschikte aard zijn. Niet aangegeven of verklaarde afwijkingen zullen door ons buiten beschouwing kunnen worden gelaten.

2.4 Minimale geldigheidsduur

De offerte zal een minimale geldigheid hebben van 60 dagen na sluitingsdatum. Tijdens die periode heeft zij het karakter van een onherroepelijk aanbod.

2.5 Vertrouwelijkheid

Deze offerteaanvraag zal vertrouwelijk worden behandeld en slechts aan medewerkers worden getoond die voor het uitbrengen van de offerte daarvan kennis moeten nemen. Evenmin zal door u op enigerlei wijze aan derden kennis worden gegeven van het feit dat Opdrachtgever een offerte heeft aangevraagd en/of van de gegevens die in dat verband door Opdrachtgever zijn of worden verstrekt.

De vertrouwelijkheid zal ook worden bewaard wanneer de offerte niet tot de totstandkoming van een overeenkomst zal leiden. Hetgeen in bijgesloten conceptovereenkomst is bepaald omtrent geheimhouding is tevens op de offerteprocedure van toepassing. Opdrachtgever zal de aan haar uitgebrachte offerte niet aan derden beschikbaar stellen.

3 Richtlijnen offerte

3.1 Gunningscriteria

Beoordeling van de offerte zal geschieden op basis van de volgende aspecten:

1. Inhoudelijke kwaliteit van de aanbidding
2. Aantoonbare ervaring en kennis op de relevante gebieden
3. Prijs van de aanbidding

3.2 Plan van aanpak

In de offerte moet een plan van aanpak worden opgenomen, dat is afgestemd op de overall planning zoals beschreven in paragraaf , en een tijd- en activiteitenplanning bevat. Gelet op het speciale karakter van het project (geringe ervaring met toegepaste technologieën), wordt in het plan van aanpak expliciet aandacht besteed aan:

- De wijze waarop ervaringen en kennis wordt gedeeld met de opdrachtgever (denk aan documentatie, participatie opdrachtgever in overleg)
- Voorstel voor de wijze waarop de opdrachtnemer zijn projectorganisatie inricht.
- Beschrijving van de wijze waarop (tussen-)producten en diensten worden beoordeeld.
- In uw plan van aanpak dient er aandacht te worden besteed aan de communicatie met de opdrachtgever.
- Er zal minimaal wekelijks overleg zijn tussen de projectleider van de Opdrachtnemer en de coördinator van de opdrachtgever. Ter voorbereiding van dit overleg stelt de Opdrachtnemer een voortgangsrapportage op. Daarin wordt aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:
 - Realisatie van de afgesproken producten en diensten
 - Realisatie van het afgesproken budget
 - Risico's voor het vervolgtraject

3.3 Kosten

In de offerte worden de kosten van de te leveren producten en diensten door de opdrachtnemer begroot. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De kostenposten moeten duidelijk zijn gedefinieerd (zodat het de opdrachtgever duidelijk is welke kostensoorten onder een kostenpost vallen).
- De kosten worden in Nederlandse valuta uitgedrukt en zijn excl. BTW.

3.4 Beschrijving relevante kennis en ervaring

In uw offerte dient u een beschrijving van de kennis en ervaring van de opdrachtnemer(s) relevant voor de opdracht op te nemen:

- Eventuele "derde" opdrachtnemers waarmee wordt samengewerkt (korte beschrijving van kennis en achtergrond van deze opdrachtnemers en welke bijdrage ze leveren aan de aanbidding).
- Overzicht van relevante projecten op het gebied van PKI.
- Overzicht van aanwezige kennis en ervaring op het gebied van PKI.

| PKI overheid |

Offerte-aanvraag

Algemene ondersteuning
PKI overheid

**COMMUNICEREN IN VERTROUWEN
VERTROUWEN IN COMMUNICEREN**

17 mei 2000

Document geschiedenis

Versie	Datum	Status/reden revisie	Auteur
0.1	16/5/2000	Eerste concept	
0.2	17/5/2000	Wijzigingen n.a.v. opmerkingen projectleider	
1.0	17/5/2000	Definitieve versie	

Inhoudsopgave

Algemeen	4
1.1 Doelstellingen PKI overheid	4
1.2 Vraagstelling.....	4
1.3 Opdrachtformulering	4
1.4 Op te leveren producten en tijdsplanning.....	5
2 Algemene voorwaarden.....	6
2.1 Tijdspad offerte	6
2.2 Indienen offerte	6
2.3 Afwijkingen offerteaanvraag	6
2.4 Minimale geldigheidsduur	6
2.5 Vertrouwelijkheid	6
2.6 Samenwerking met partners	7
2.7 Kosten offerte	7
3 Richtlijnen offerte	8
3.1 Gunningscriteria	8
3.2 Plan van aanpak.....	8
3.3 Kosten	8
3.4 Beschrijving relevante kennis en ervaring	8

Algemeen

1.1 Doelstellingen PKI overheid

De doelstelling van de *taskforce PKI overheid* is: "Het realiseren van een werkbare betrouwbare infrastructuur voor PKI-diensten die voorziet in een vastgesteld beveiligingsniveau voor de communicatiebehoefte van de overheid en transparant is voor de gebruikers".

Met PKI-diensten worden diensten bedoeld die direct of indirect bijdragen aan het waarborgen van de authenticiteit (identificatie/oorsprong), integriteit (juistheid) en exclusiviteit (vertrouwelijkheid) van elektronische communicatie en het mogelijk maken om digitale handtekeningen op grote schaal te gebruiken.

Onder een infrastructuur voor PKI-diensten wordt de combinatie van bestuurlijke, organisatorische en technische componenten verstaan die nodig zijn voor het leveren van de PKI-diensten.

De term communicatiebehoefte van de overheid omvat de communicatie binnen drie domeinen, te weten Overheid - Burger, Overheid - Bedrijfsleven en Overheid - Overheid. De communicatie met maatschappelijke instellingen vallen binnen het domein Overheid-Burger.

Met transparantie of uniformiteit wordt bedoeld dat de overheid zicht naar buiten toe met één gezicht presenteert. Er moet voor het bedrijfsleven en de burgers geen technisch onderscheid zijn in de communicatie met de verschillende departementen en/of andere overheidsinstellingen.

1.2 Vraagstelling

De taskforce PKI overheid is dus belast met het invoeren van een infrastructuur die betrouwbare en vertrouwelijke elektronische communicatie mogelijk maakt binnen een breed werkveld.

Daarbij is het belangrijk om een antwoord te krijgen op de vraag welke verschillende taken, verantwoordelijkheden en verplichtingen die binnen de PKI moeten worden belegd en de wijze waarop deze taken, verantwoordelijkheden en verplichtingen ook daadwerkelijk kunnen worden belegd binnen de bestuurlijke en organisatorische context.

In het kader van deze vraagstelling nodigt Opdrachtgever bedrijven uit offerte uit te brengen om de in paragraaf 1.3 Opdrachtformulering genoemde diensten te leveren.

Bij het uitvoeren van de opdracht dient rekening te worden gehouden met reeds eerder uitgevoerde onderzoeken. In het bijzonder wordt gevraagd om uitgaande van het rapport "TTP diensten voor de Rijksoverheid", een verdieping en concretisering aan te brengen in het model voor de overheids-PKI. Dit rapport en andere relevante documenten zijn beschikbaar op de website van de taskforce PKI overheid: www.PKIoverheid.nl.

1.3 Opdrachtformulering

Het is het doel van deze opdracht om algemene ondersteuning op (technisch-)inhoudelijk PKI-gebied voor de taskforce PKI overheid te verzorgen. De gevraagde ondersteuning zal onder meer uit de volgende bijdragen bestaan.

- a) Inhoudelijke PKI-kennis beschikbaar stellen aan de taskforce.

- b) Het begeleiden van deelprojecten.
- c) Het geven van ondersteuning bij het opstellen van bestekken.
- d) Het geven van ondersteuning bij het inrichten van experimenten en demonstraties.
- e) Het geven van ondersteuning bij het faciliteren van proefprojecten.
- f) Het signaleren van knelpunten en het initiëren van activiteiten om deze op te lossen.
- g) Het (inhoudelijk) aansturen van deelstudies op het gebied van de PKI.
- h) Het bewaken van de consistentie tussen de diverse deelstudies.

1.4 Duur van de overeenkomst

De op te leveren producten, de elementen van algemene ondersteuning voor de taskforce PKI overheid, worden bepaald op het moment dat de bijdrage relevant is. In overleg met de projectleider taskforce PKI overheid wordt de specificatie van de deelproducten vastgesteld en wordt de planning van de werkzaamheden, waaronder de datum van oplevering, vastgesteld. De voortgang van de activiteiten wordt in beginsel wekelijks besproken tussen projectleider en opdrachtnemer.

De nadruk van de activiteiten zal in de eerste periode van het project vallen, te weten in 2000 en 2001. Voorsnog wordt uitgegaan van een ondersteuning gedurende gemiddeld 4 dagen per week in 2000 vanaf de opdrachtverlening en gedurende gemiddeld 3 dagen per week in 2001. Een eventuele verlenging van de ondersteuning in 2002 behoort tot de mogelijkheden.

2 Algemene voorwaarden

2.1 Tijdspad offerte

Ten aanzien van de offerteprocedure zal het volgende tijdspad worden gehanteerd:

Fase	Omschrijving	Einddatum
1	Uitnodiging tot offerte	19 mei 2000
2	Deadline indienen offerte	2 juni 2000
3	Eventuele mondelinge toelichting offertes	5 t/m 9 juni 2000
4	Selectie opdrachtnemer	16 juni 2000

2.2 Indienen offerte

De offerte dient conform bovenstaande tijdsplanning, op 2 juni 2000 (uiterlijk 17.00 uur) bij het onderstaande adres te zijn ontvangen. De offerte wordt in tweevoud verstuurd naar:

Ministerie van Binnenlandse Zaken
T.a.v. [REDACTED] Taskforce PKI overheid, de heer [REDACTED]
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Bezoekadres: Herengracht 17-19
Contactpersoon voor inhoudelijke vragen is mevrouw [REDACTED] (tel. [REDACTED]).

2.3 Afwijkingen offerteaanvraag

Wij verzoeken u uw offerte te laten aansluiten bij onze aanvraag. Afwijkingen op de aanvraag dienen te worden gemotiveerd. Wijzigingen of aanvullingen op onze aanvraag zullen slechts in aanmerking worden genomen voor zover deze van ondergeschikte aard zijn. Niet aangegeven of verklaarde afwijkingen zullen door ons buiten beschouwing kunnen worden gelaten.

2.4 Minimale geldigheidsduur

De offerte zal een minimale geldigheid hebben van 60 dagen na sluitingsdatum. Tijdens die periode heeft zij het karakter van een onherroepelijk aanbod.

2.5 Vertrouwelijkheid

Deze offerteaanvraag zal vertrouwelijk worden behandeld en slechts aan medewerkers worden getoond die voor het uitbrengen van de offerte daarvan kennis moeten nemen. Evenmin zal door u op enigerlei wijze aan derden kennis worden gegeven van het feit dat Opdrachtgever een offerte heeft aangevraagd en/of van de gegevens die in dat verband door Opdrachtgever zijn of worden verstrekt.

De vertrouwelijkheid zal ook worden bewaard wanneer de offerte niet tot de totstandkoming van een overeenkomst zal leiden. Hetgeen in bijgesloten conceptovereenkomst is bepaald omtrent geheimhouding is tevens op de offerteprocedure van toepassing. Opdrachtgever zal de aan haar uitgebrachte offerte niet aan derden beschikbaar stellen.

2.6 Samenwerking met partners

Er wordt op gewezen dat deze opdracht niet in afzonderlijke kavels wordt verdeeld en dat men zich alleen voor de gehele opdracht kan aanmelden. De mogelijkheid wordt wel geboden dat meerdere bedrijven zich gezamenlijk voor deze opdracht kunnen aanmelden. Uitgangspunt is dat de offerende partij als "system integrator" optreedt.

In het geval een samenwerkingsverband zich voor deze opdracht aanmeldt, zal duidelijk moeten zijn aangegeven bij wie de leiding berust en wie daarmee aanspreekpunt is voor BZK.

2.7 Kosten offerte

Aan de offerte zullen voor de Opdrachtgever geen kosten zijn verbonden, ongeacht of de verdere onderhandelingen tot het sluiten van een overeenkomst zullen leiden.

3 Richtlijnen offerte

3.1 Gunningscriteria

Beoordeling van de offerte zal geschieden op basis van de volgende aspecten:

1. Inhoudelijke kwaliteit van de aanbidding
2. Aantoonbare ervaring en kennis op de relevante gebieden
3. Prijs van de aanbidding

3.2 Plan van aanpak

In de offerte moet een plan van aanpak worden opgenomen, dat is afgestemd op de overall planning zoals beschreven in paragraaf , en een tijd- en activiteitenplanning bevat. Gelet op het speciale karakter van het project (geringe ervaring met toegepaste technologieën), wordt in het plan van aanpak expliciet aandacht besteed aan:

- De wijze waarop ervaringen en kennis wordt gedeeld met de opdrachtgever (denk aan documentatie, participatie opdrachtgever in overleg)
- Beschrijving van de wijze waarop (tussen-)producten en diensten worden beoordeeld.
- In uw plan van aanpak dient er aandacht te worden besteed aan de communicatie met de opdrachtgever.
 - Er zal minimaal wekelijks overleg zijn tussen de projectleider van de Opdrachtnemer. Ter voorbereiding van dit overleg rapporteert de Opdrachtnemer in de vorm van een weekverslag en een weekstaat.

3.3 Kosten

In de offerte worden de kosten van de te leveren producten en diensten door de opdrachtnemer begroot. De kosten worden in Nederlandse valuta uitgedrukt en zijn excl. BTW.

3.4 Beschrijving relevante kennis en ervaring

In uw offerte dient u een beschrijving van de kennis en ervaring van de opdrachtnemer(s) relevant voor de opdracht op te nemen:

- Eventuele "derde" opdrachtnemers waarmee wordt samengewerkt (korte beschrijving van kennis en achtergrond van deze opdrachtnemers en welke bijdrage ze leveren aan de aanbidding).
- Overzicht van relevante projecten op het gebied van PKI.
- Overzicht van aanwezige kennis en ervaring op het gebied van PKI.